

Naalakkersuisut siulittaasuat

Landsstyreformanden

Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen (Inuit Ataqatigiit)
c/o Landstingets Bureau
Her

Besvarelse af § 36, stk. 1 spørgsmål nr. 2009-9

Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen (Inuit Ataqatigiit) har i medfør af § 36, stk. 1 i Landstingets Forretningsorden ved brev af 26. januar 2009 stillet spørgsmål til Landsstyret vedrørende initiativer til nedbringelse af forekomsten af seksuelt misbrug af børn og unge, ændring af foranstaltninger i forhold til pædofile krænkerer samt etablering af grundlag for lovgivning vedrørende behandlingsmuligheder for pædofile. De rejste spørgsmål skal hermed besvares, således at spørgsmålene 1. og 3. besvares under et, ligesom spørgsmålene 2. og 4. gives en samlet besvarelse.

9. februar 2009
Sags nr.
2009-015058
Dok. nr. 138311
Postboks 1015
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 50 02
govsec@gh.gl
www.nanoq.gl

Spørgsmål 1. og 3.

1. Hvilke initiativer har Landsstyret hidtil taget med det formål at sætte en endegyldig stopper for seksuel misbrug af børn og unge her i Landet?

3. Hvilke initiativer påtænker Landsstyret at iværksætte for at bane vejen for en etablering af grundlag for den nødvendige lovgivning med henblik på behandlingsmuligheder for pædofile?

Svar på spørgsmål 1. og 3.

Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, sætter med sit spørgsmål fokus på det fremadrettede perspektiv på det sociale område om seksuelt misbrug af børn og unge, samt behandling af de udsatte og pædofile.

Landsstyret kan oplyse, at særlig indsats, oplysningskampagner, undersøgelser af omfanget, kurser og efteruddannelser samt forebyggelse af seksuelt misbrug hidtil har været anvendt som midler til forebyggelse og for at mindske antallet af seksuelt misbrug. Landsstyret er enig med Landstingsmedlem Olga P. Berthelsen i, at der skal sættes en stopper for seksuelt misbrug af børn her i landet.

Først og fremmest har det været vigtigt for Landsstyret, at udbrede et større kendskab om problemet, ved at tilføre bredere viden om emnet og samtidig at skabe rum til større åbenhed. Dette har medført flere anmeldelser til politiet, og

derigennem en større viden om problemets omfang samt bedre kendskab til skadevirkningerne som følge af seksuelt misbrug.

Særlig indsats om børn og unge startede i 2006. Indsatsen som stadig kører, har til sigte at mindske omsorgssvigt af børn, ved at styrke familier som har behov for støtte. En del af omsorgssvigt er jo som bekendt seksuelt misbrug, og det er Landsstyrets hensigt at mindske antallet af seksuelt misbrug, og om muligt helt sætte en stopper for det. Hele indsatsen er ved at blive evalueret, således at der kan iværksættes en målretning af de forskellige indsatser, samt ske en styrkelse af de områder, hvor der er behov for yderligere tiltag.

Landsstyret har gennemført en oplysningskampagne lokalt i kommunerne. Kampagnen kørte i løbet af 2006-2007 med afholdelse af kurser i samtlige byer og i nogle bygder, hvori ca. 824 fagpersoner deltog. Kurserne blev holdt i tværfagligt forum, hvori samtlige instanser som har berøring med børn og unge deltog. Der blev sat særlig fokus på tidlig indsats og tværfagligt samarbejde omkring vanskelige sager – herunder seksuelt misbrug. Udover de tværfaglige lokale kurser blev der afholdt supervision, temasession for bestemte faggrupper, samtaler med vanskeligt stillede børn og unge samt borgermøder i nogle af byerne.

Der er oprettet en hjemmeside på NANOQ som hedder VORES ANSVAR som også omhandler seksuelle overgreb og vold mod børn. Det samme materiale fra hjemmesiden er husstandsomdelt som pjecer.

Inspirationskatalog til udarbejdelse af kommunale beredskaber "Seksuelle overgreb & Fysisk/psykisk vold mod børn" er udkommet og omdelt til alle kommuner, skoler, daginstitutioner, sundhedscentre og politiet. Materialet er ligeledes tilgængeligt på NANOQ.

I forhold til efteruddannelse har Landsstyret kørt 2 forskellige 3-årige efteruddannelser både for pædagoger, ansatte i døgninstitutioner og for sagsbehandlere og socialrådgivere ansat i kommunerne. Efteruddannelserne har særligt fokus på behandling af udsatte for seksuelt misbrug.

Landsstyret nedsatte i 2007 to arbejdsgrupper vedrørende "Vold" og "Voldtægter og seksuelle overgreb". Arbejdsgrupperne skal komme med oplæg til en National Strategi for sundhedsfremme og forebyggelse af vold og seksuelle overgreb. Handlingsplanen forventes offentliggjort i den nærmeste fremtid.

I forhold til forebyggelsesområdet har endvidere Paarisa følgende tiltag:

Den landsdækkende kampagne "STOP sexmisbrug af børn" blev igangsat i september 2006; herunder:

- Temadage for fagfolk med Karin Dyhr, forfatter til dokumentarromanen "Glaspigen" omhandlende incest.

- Forskellige TV-spots og radiosspots målrettet børn, unge og voksne med fokus på bl.a. børns rettigheder, kollektivt ansvar, ret og pligt til underretning samt viden om grooming, som er den proces, hvor den ældre og mere erfarne krænker anvender manipulation, løgne, smigrer og ros samt påfører ofret ansvar og skyldfølelse, for derigennem at kunne få ofret til (tilsyneladende frivilligt) at medvirke til seksuelle aktiviteter, der kan tilfredsstille krænkeren (Red Barnet). Blev vist fra september 2006 til marts 2007.
- Materialer til skolerne med udgangspunkt i børns rettigheder med henblik på dialog samt forberedelse af en landsdækkende event, hvor børn og unge gik på gaderne. Eventen var om "børns ret til egen krop" og var i februar 2007 mod seksuelle overgreb.
- Som led i modulopbygget uddannelse for forebyggelseskonsulenterne blev givet kursus i forebyggelse af seksuelle overgreb ved konsulent Gitte Jakobsen, UFC, Det Danske Socialministerium.
- Støtte til samt distribution af den grønlandske film "Det skjulte ansigt", som er en dokumentarfilm om seksuelle overgreb.
- Nyredigering og tryk af "Jeg har en hemmelighed", som er en pixibog for mindre børn om forebyggelse af seksuelle overgreb.
- Undervisning i forebyggelse af seksuelle overgreb til relevante faggrupper, herunder sundhedsstuderende og forebyggelseskonsulenter.
- Dokumentarstykket "Det bliver sagt" med Holbæk Teater blev opsat i 2007. Stykket blev vist to gange i Katuaq; én gang for fagpersoner og én gang for Nuuks borgere. Efter teaterstykket var der åbent for diskussion mellem salens deltagere og stykkets forfatter Kristian Ditlev Jensen samt psykolog Kuno Sørensen.

Landsstyret er enig i, at behandling af krænkerer også er en del af problemstillingen. Landsstyret yder derfor økonomisk tilskud til Støtteforeningen mod seksuelle overgreb, TASIORTA. TASIORTA har oprettet en landsdækkende gratis anonym telefonrådgivning, hvor personer som har været udsat for seksuelle overgreb kan ringe ind og få rådgivning med behandlingsmæssige elementer, så som kriseintervention og problembearbejdning. Også krænkerer ringer ind for at få råd og vejledning.

Som led i gennemførelsen af retsvæsenetsreformen i Grønland oprettes Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd i samarbejde med Justitsministeriet. Formand og medlemmer er udpeget, og der er etableret tre arbejdsgrupper, der varetager undersøgelser og stiller forslag på hver deres område, således:

- Arbejdsgruppe vedrørende udvidelse og effektivisering af tilsynsmyndigheden, herunder etablering af en samfundstjeneste.
- Arbejdsgruppe vedrørende håndtering af forvarede i Grønland.
- Arbejdsgruppe vedrørende forberedelse af tilbud om behandlingsmuligheder og styrkelse af den forsorgsmæssige indsats i anstalterne.

De nævnte arbejdsgrupper ventes at bidrage til fastlæggelse af rammerne for fremtidig lovgivning på de omhandlede områder.

Spørgsmål 2. og 4.

2. Har Landsstyret iværksat konkrete tiltag med hensyn til en retslig opfølgning i forhold til de pædofile med henblik på en længere strafudmåling end tilfældet er i dag?

4. Har Landsstyret gennem fremsættelsen af betænkningen fra Retsvæsenkommissionen fået sikret sine muligheder for indførelse af ændrede regler med hensyn til en strafudmåling?

Svar på spørgsmål 2. og 4.

Ved domstolenes fastsættelse af foranstaltninger efter den grønlandske kriminallov tages der udgangspunkt i gerningsmandens personlighed og dennes forhold. Dog muliggør hovedbestemmelsen i kriminallovens § 87, at domstolene i sine overvejelser ligeledes kan tage hensyn til gerningens beskaffenhed og samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art.

Kriminalretlige foranstaltninger fastsættes med udgangspunkt i ovennævnte bestemmelse, hvis anvendelse, udover resocialisering af gerningsmanden, også kan inddrage de yderligere hensyn bestemmelsen omtaler.

Retsvæsenkommissionen har i sit arbejde påvist, at en vis "takstmæssig" fastsættelse af foranstaltninger finder sted i praksis. Da domfældte imidlertid ikke bliver idømt straf i traditionel forstand, indeholder den grønlandske kriminallov ingen strafferammer.

Den nye kriminallov, som træder i kraft den 1. januar 2010, bygger på Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning nr. 1442/2004. Den nye kriminallov indebærer, at domfældte tiltalt for seksualforbrydelser mod børn og unge kan pålægges en af lovens foranstaltninger. Retten kan ved valget af udmålingen af foranstaltningen fortsat tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed, herunder samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art og gerningsmandens personlige forhold.

Grundlæggende er de lovfæstede principper for vurderingen af kriminelle handlinger og fastsættelse af foranstaltninger i den nye kriminallov med ikrafttræden 1. januar 2010 uændrede i forhold til den nu gældende lovgivning. Det er således fortsat overladt domstolene at vurdere i hvor høj grad hensynet til gerningsmandens resocialisering, lovovertrædelsens grovhed og samfundets interesser i den enkelte sag skal tillægges afgørende vægt. Domstolenes vurderinger i denne sammenhæng antages også at medtage hensynet til befolkningens retsbevidsthed, som den blandt andet kommer til udtryk i samfundsdebatten.

På grundlag af Retsvæsenkommissionen betænkning og den nye kriminallov kan det forventes, at domstolene fortsat vil lægge betydelig vægt på resocialiseringshensyn. Det moderne grønlandske samfund har imidlertid også en væsentlig interesse i, at der lægges en vis vægt på gerningen og dens karakter. Derved tilgodeses samfundets interesse i ligheds- og proportionalitetsbetragtninger, hvilket vil sige samme foranstaltning for samme forbrydelse, samt interessen i at en foranstaltning har kriminalitetsforebyggende virkning. Fastlæggelsen af vurderingen af de enkelte hensyns vægt må fortsat overlades domstolene.

Landsstyret har ikke planer om at tage initiativer i forhold til den danske regering med henblik på ændring af den i 2008 vedtagne nye kriminallov for Grønland.

Endelig skal det bemærkes, at Rådet for Grønlands Retsvæsen ventes at afholde sit første møde i maj-juni i år. Landsstyret vil følge arbejdet med forberedelse og gennemførelse af retsvæsenreformens nøje, og vil søge den bedst mulige varetagelse af grønlandske interesser i den sammenhæng.

Med venlig hilsen

Hans Enoksen